

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 11 Maja r. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO

W ostatnich dniach wyszła tu książeczka: o pożytku używania na pokarm Porostu Islandzkiego, przez Teodora Brandenbura Aptekarza w Mohilewie nad Dnieprem, członka wielu towarzystw uczonych.

O fortunatos nimium, sua si bona norint,
Agricolae.

VIRGILIUS.

Wiadomość ta, o użyciu porostu islandzkiego na pokarm, jako nowy środek żywności w niedostatku zboża, ku większemu upowszechnieniu, nasamprzód, w roku zeszłym, ogłoszona została drukiem, w języku rossyjskim, w osobnych exemplarzach, i przez ministerium spraw wewnętrznych, do wszystkich zwierzchników gubernij rozszlana, dla udzielenia mieszkańcom. W różnych potem pismach peryodycznych i gazetach rossyjskich była przedrukowana. Przełożona na język polski i ogłoszona w *Dziejach Dobroczynności*, roku 1822, w numerze na miesiąc lipiec, w tymże przekładzie powtórzona była w *Dzienniku Wileńskim*, tegoż roku i miesiąca. Polskich tych pism radząc się, prezydent sądu granicznego powiatu wileńskiego, P. Kazimierz Szwykowski, w majątku swoim, Ostrowcu, w gubernii i powiecie wileńskim, pierwszy niezawodnie w tym kraju, zrobił próbę pieczenia chleba z porostu islandzkiego, a znalazłszy doświadczenie pomyślnem, próby chleba, przez pośrednictwo J.W. Bucharskiego, Rzeczywistego Rady stanu i Kawalera, Prezydenta Komitetu naukowego, pracującego w Wilnie nad wydawaniem *Dziejów Dobroczynności*, złożył J.W. Wojennemu Litewskiemu Gubernatorowi, Jenerałowi piechoty i Kawalerowi, Rimskiemu-Korsakowi, który w obecnym niedostatku zboża, dla upowszechnienia tak pożytecznej wiadomości, zaleciwszy wydrukować dostateczną liczbę exemplarzy tej książeczki, rozesłać ją rozkazał do Zwierzchności Gubernialnych i Duchowieństwa, obu gubernij litewskich, pod swoim rzędem zostających, z przyłączeniem upieczonego chleba i wzorów w naturze samej rośliny, a to, żeby i ci, którym nauka botaniki jest obcą, bez omyłki w nazwaniu, z samej postaci naturalnej, poznać ją mogli, i tym samym korzystać z dobroczynnej pieczolowitości rządu, spieszący na pomoc, w tak ciężkiej dzisiaj klęsce. Kładziemy wyjątek z karty 12 do 15.

Sposób pieczenia chleba z przymieszaniem mąki porostowej.

Ażeby każdy z łatwością mógł doświadczyć pieczenia tym sposobem, i samą rzeczą przekonać się o wielkim przybyciu chleba, kładę tu na małą proporcją ilość potrzebnych materiałów. Wszakże podług woli można ją podwoić i potroić, a wtedy i pieczywo w tejże proporcji urośnie.

Należy wsypać 3½ funta mąki porostowej do kotła lub garnka, i nalawszy 20 funtami wody, gotować na małym ogniu pół godziny, póki się nie zrobi kleyka kasza, i póki do warząchw (którą nieustannie należy mieszać) nie zacznie lgnąć zupełnie ta kasza czyli ciasto. Potem masę ostudzić, a jeśli tak kleyka, że mocno do rąk przystaje, tedy to służy za dowód, że ma należyte własności. Przeciwnie zaś, jeśli nie dosyć kleyką albo suchą była, pokazywałoby to, że jest przewarzona.

W tym przypadku należy dolać jeden do dwóch funtów wody, gotować nanowo i mieszać tak jak pierwszy.

Ciepłą masę włożyć należy w zwyczajną dzieżę, gdzie koniecznie powinno być nieco kwaśnego ciasta. Potem, mieszając rękami, coraz dosypywać żytniej mąki do 6 funtów. Jeśli ciasto okazało się za nadto gęstem, wtedy dolewać należy ciepłej wody, póki nie nabierze przyzwolonej do zakwaszenia miary.

Nakrywszy dzieżę wiekiem, trzymać ją na ciepłym piecu od 12 do 14 godzin. Poczem ciasto wyda kwaskowaty zapach i podeymie się jak należy. Następnie dosypać jeszcze potrzeba czterech funtów mąki żytniej: dla odjęcia zaś zbyt gęstego ciasta wilgoci, przymieszać doń należy jeszcze funt mąki porostowej, czyniąc to z największym, ile można, pośpiechem. Znowu potem dzieżę postawić na ciepłym piecu, dla zakwaszenia, i żeby się ciasto podjęło, co pospolicie następuje w dwie godziny. Nakoniec wyrabiać ciasto w podługowate niewysokie bochenki, średniej proporcji, i wypiekać je w piecu należycie ogrzanym.

Postępując wedle tego przepisu, otrzymuje się 26 funtów chleba. Zwyczajnie 40 funtów mąki żytniej, daje 53 do 54 funtów chleba; a zatem 16 funtów porostowej mąki przymieszanych do pieczywa na funtów 50. Takie przymieszenie, mianowicie w czasach niedostatku chleba, godne jest uwagi. Zasluguje na nią tym bardziej jeszcze, że powstaje z materji, która w istotnej własności, to jest: przez swą zdolność żywienia, jeżeli nie przewyższa mąki żytniej, tedy się niezawodnie z nią równa.

Łatwo stąd wyrachować można korzyść, jakąby miał rolnik, gdyby i przy obfitości nawet urodzajów, używał na utrzymanie swojej famli islandzkiego porostu, na przymieszkę do mąki żytniej. Ekonomija taka w ciągu kilkoletnim, mogłaby znacznie urosnąć, a przyczyniając się do polepszenia wogóle stanu mieszkańców, miałaby razem wpływ i na ich zdrowie. Chleb mieszany z plewami, jest niezawodnie szkodliwy: albowiem obciążając żołądek, nie daje żadnego pożywienia.

Książeczki tej dostać można w Redakcyi Kurjera Litewskiego. Cena exemp. gr. 15.

FRANCYA.

Perpignan dnia 23 kwietnia.

(z *Gazety Ryzk. Zuschauer.*)

Perpignan tak został wypróżniony od obcych gości, jak nim był dawniej przepelniony. Jednakże księża i zakonnicy, którzy z wojskiem razem wyszli, nie daley postąpili, jak do granicy, a księża z Olot wysłali tu umyslnego do swych braci pozostałych, z ostrzeżeniem, iżby tu jeszcze pozostali: gdyż jenerał Llobera osadził Olot znacznym wojskiem, a Mina stoi pod Vich, z dosyć mocną siłą. Fluvia płynie w bliskości Olot, a Vich jest tylko na dzień drogi z tamtąd.

Paryż d. 27 kwietnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego.*)

Liczba hiszpanów zmniejszyła się bardzo w Tuluzie: jedynie duchowni i starzy, niezdolni do noszenia broni, znajdują się tam jeszcze, wszyscy inni udali się z wojskiem wiary.

Wczorajsza gazeta Francji zawiera o następującej: Gazety liberalne utrzymują, iż uczyniły ważne odkrycie, to jest, iż rząd nasz nie ogłosi

adresów, które podawane były naczelnemu dowódcy wojska przez mieszkańców hiszpańskich miast, które oswobodził. Łatwo można poznać w tém cel naszych dzienników, ale równie łatwo jest osłabić tę taktykę, mówiąc tym ichnościom, iż chcą przypisywać hiszpanóm nasze zwyczaje. U nas jest zwyczaj wynurzania życzeń i sposobu myślenia w materii politycznej przez adresy, lecz w Hiszpanii, gdzie dotychczas nie zmienili się dawne zwyczaje, sam lud wynurza swoje uczucia i wdzięczność, bez używania do tego organu pisarzy i mówców. Gdyby hiszpani przez jakie 30 lat, ćwiczeni byli w formach i zwyczajach politycznych, przez tak biegłych pisarzy, jakimi są wydawcy *Konstytucjonisty*, *Sternika* i *Kuryera*, toby pewno tak postępowali, jak te dzienniki nauczają; ale dotąd nawykli tylko ukontentowanie swoje wynurzać przez radośne okrzyki, a wdzięczność przez wesołość i szczere życzenia. Jeżeli nie piszą adresów, za to oświecają dobrowolnie swoje mieszkania, zdobią swoje domy, i z rozczuleniem witają znakomitego oswobodziciela, którego im Król francuzki posyła. Nie piszą adresów, ale pośpieszają okazać wojsku francuzkiemu swoją przychylność, przez zaopatrywanie go w żywność; nie piszą adresów, ale nie mniej wyraźnie wynurzają swoje uczucia, obalając pomniki rewolucyi hiszpańskiej, i ścieląc płaszcze swoje pod nogi oswobodzającego ich Xiążęcia. W ogólności w postępowaniu widać coś takiego, co jest daleko wymowniejszem i szczerem, niż wszystkie formy politycznych adresów, a sposób, w jaki objawiają swoje uczucia, tę przynajmniej ma korzyść, iż liberaliści nie mogą wątpić o ich rzeczywistości: gdyż nie mogą powiedzieć, aby głos ludu nie był wiernym obrazem jego sposobu myślenia.

Paryż dnia 23 kwietnia:
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dziś po mszy s. deputacya izby parów podała Królowi Jmci 3 przyjęte na wczorayszej sesyi projekta do prawa, względem wydatków na utworzenie dycezyi biskupich w *Nevers*, *Marsylii* i *Rodez*.

P. *Lostende* wyjechał do wojska pirenejskiego, i napowrót obejmuje stopień adjutanta przy boku Hrabiego *Guileminot*, majora jeneralnego tegoż wojska.

List z *Bojony* pod d. 22 b. m. wyraża: „Xiążę *Angouleme* oglądał pole bitwy pod *Lograno* i rozdał wiele ozdób wojskowych, potem zaś wrócił do *Wittoryi*. Twierdzą hiszpańskie *St. Sebastian* i *Pampeluna* chcą się dzielnie bronić.”

List prywatny z *Puycedy* pod d. 16 b. m. donosi co następuje: D. 13 b. m. około godziny zgiey zraną, półk *Zamora* ustąpił z *Puycedy*, gdzie stał na osadzie, a zanim udała się milicya miejscowa. Nazajutrz o godzinie 8 zbliżyły się ku temu miastu dwie lub trzy kompanie 1go półku lekkiej piechoty francuzkiej. Przybywszy nad staw zatrzymały się; poczem półkownik udał się z jednym żandarmem do miasta, i na rynku spotkał jednego mieszkańca, któremu podał odezwę Xiążęcia *Angouleme*, aby ją przylepił; czego gdy ten odmówił, półkownik dał odezwę innemu obywatelowi, który żądania jego dopełnił. Przeszedł potem półkownik przez miasto, poczem kazał wejść oddziałowi swemu, za którym tegoż dnia drugi batalion wspomnianego półku nadciągnął.

Donoszą z *Perpignan* pod d. 19 b. m.: „Cała dywizya jenerała porucznika *Curial* stała onegdaj na prawym brzegu *Tech*; główna kwatera jej była w *le Boulon*; brygada jenerała *Vasserot*, który główną kwaterę miał w *Palon*, odebrała rozkaz, aby wczora o godzinie 6 rano stanęła w *le Boulon*, i została na prawym brzegu rzeki. Brygada ta, połączona z 6 półkiem lekkiej piechoty, z brygady Margrabiego *de Vence*, przybyła przed godziną 8mą do *Perthus*. Wkrótce udała się w dalszą drogę i przeszła góry pirenejskie. Główna kwatera dywizyi przeniosła się tegoż dnia do *Junquera*, a przednia jej straż stanęła przy moście *Commain*. O godzinie 1szej z południa, jenerałowie *Berges*, *Fleuri* i *Damas*, ruszyli z *Perpignan*

do *le Boulon*. Pierwszy z nich dowodzi artylerją, drugi korpusem inżynierów, a trzeci gładkowiedzią. Jenerał *Despreu*, szef głównego sztabu, wyjechał około 3ciej godziny, a marszałek o pół do 8mej. Dziś przybył do *Perpignan* jenerał *Donnadieu*, i wkrótce wyjechał do głównej kwatery marszałka. Nieprzyjaciół oszańcował się przy moście *Molins*, który rozebrał. 2,000 strzelców osadziło wąwoz, i składa przednią straż szczupłego korpusu hiszpańskiego, stojącego przy górze *Noire*. Nieprzyjaciół zajmuje *Molina* i *Belver*.”

Pan *Franck*, sprawujący interesy austriackie przy dworze hiszpańskim, wyjechałszy z *Madrytu* d. 8 b. m. przybył d. 19 b. m. do *Tuluzy*, zkąd wkrótce udał się do *Paryża*. Jedzie z pewnym półkownikiem angielskim.

Donoszą z *Bordeaux*, iż przybyły tam z *Lisbony* kapitan, płynąc około brzegów *Gallicyi*, *Asturyi* i *Biskai*, nie widział nigdzie uzbrajania statków korsarskich lub innych okrętów.

Czytamy w *Dzienniku Gwiazda*, iż bardzo wiele żołnierzy hiszpańskich ucieka z *Pampeluny*. Oddział 120 ludzi z półku *Don Carlos* i cały szwadron jazdy, wyszedłszy ztamtąd z bronią i sprzętami, połączyli się z wojskiem francuzkiem.

Jeden z tutejszych dzienników donosi z *Lisbony* pod d. 7 b. m., iż Hrabia *Amarante* przybył d. 25 marca do *Regoa*.

Dziennik Rozpraw chwali postanowienie rządu niderlandzkiego względem kaprów, i dodaje: Za tym przykładem pójdą zapewne inne mocarstwa. Tak wspaniała, tak bezinteresowna i z postępowaniem wojska naszego w Hiszpanii tak zgodna polityka, odznaczać będzie teraźniejszą wojnę od wszystkich dawniejszych, i przyniesie zaszczyt mężom, którym mądrość Króla poruciła ster interesów krajowych.

HISZPANJA.

Madryt dnia 16 kwietnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Jenerał *Riego*, przybywszy za Królem do *Sevilli*, przymuszony był opuścić miasto, z powodu zasłanych tam po jego przybyciu rozruchów.

Od kilku dni nie przysyłano gońca z *Walencji*, powiadają, iż to miasto znajduje się w mocy jednego z dowódców wojska wiary, nazwiskiem *Samper*. Ostatnie doniesienia zawierają, że półkownik *Bazan* poniosł klęskę, i powracając do *Walencji*, doznał nieprzyjemności od niesforanego ludu.

Jenerał *Abisbal* wydał odezwę do 3 korpusu armii, zachęcając żołnierzy, aby pozostali wiernymi swojej przysiędze, i nie zrażali się pierwszym niepowodzeniem.

Wszystkie zapasy wojenne znajdujące się w *Madrycie*, będą ztamtąd wywiezione. Uważają tu za rzecz pewną, iż francuzi do stolicy wkroczą.

Od granic hiszpańskich dnia 22 kwietnia.

(z *teżże gazety*.)

Za zbliżeniem się francuzów, konstytucjonisci cofali się z takim pośpiechem, iż w wielu miejscach zostawili zapasy wojenne, których uprowadzić nie zdołali. Władze miejscowe, lub zbiegi i jeńcy wojenni, wskazują teraz naszym dowódczom, i wydają im te zapasy. I tak w *Aldero 2*, a w *Erce 24* pak ładunków; w jednym klasztorze w *Nalda* dwa wozy prochowe, napelnione aktami i listami junty konstytucyjnej, znalezione i Xięciu *Angouleme* okazane zostały, który wszystkie podobne przedmioty, oddaje pod zarządzenie junty rządowej hiszpańskiej.

Jenerał *Longa* wszedł do *Bilbao*, zkąd uderzy na *Santyllanę*. Twierdza *Figueras* ściśle opasana została.

Od granic hiszpańskich dnia 22 kwietnia.

(z *Gazety Rzyckiej Zuschauer*.)

Ze *Saragossa* jest w ręku naszym, uważają tu za rzecz niewątpliwą; jednak nie masz urzędowego o tem doniesienia.

Powiadają, że *Milans* udał się w góry *Noir*, dla odciążenia idącego dla nas dowozu.

Poza wojskiem francuzkiem mają być w ré-

żnych miejscach gierilasowie hiszpańscy. Xiążę *Angoulême*, wydał rozkaz, ażeby żaden wojskowy nie śmiał pojedynczo jechać lub iść za wojskiem; dla wojsk nadchodzących mają być utworzone wielkie transporta. W *Madrycie* ogłoszono wyrok, który wszelkie władze, jeśliby się pod jakimkolwiek nazwiskiem pokusiły, o przywłaszczenie rządu, skazuje na śmierć, a majątki ich przeznaczają na rzecz kraju.

Zapewniają, że hiszpańska junta, składająca się z *Eguja*, *Calderon* i *Erro*, otrzymała rozkaz, ażeby urzędowania swego zaprzestała. Ta wiadomość zdaje się być bardzo do wiary podobną; gdyż utrzymują powszechnie, że odezwa tej junty bardzo szkodliwe uczyniła wrażenie, i zapewne była powodem, iż obawiając się rojalistów, Hiszpanów, znajdujących się w wojsku francuzkiem, wszyscy majątniejsi mieszkańcy *Bilbao* i *Vittoria* opuścili.

Bessières uporczywie ścigają w górach *Soria*. Przyjął on tytuł naczelnego dowódcy wojska rojalistów w *Arragonii* i *Katalonii*.

Od granic hiszpańskich dnia 26 kwietnia.

(z teyże gazety.)

Karol *Odonell* wyjechał d. 23 z *Wittoryi* dla objęcia dowództwa w starej *Kastylii*; jego kapitaństwo będzie w *Walladolid*, a pierwszym jego zatrudnieniem, utworzyć władze prowincyi.

Od granic hiszpańskich dnia 26 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Baron *Eroles* wydał d. 20 b. m. w *la Junquerre* następującą odezwę do katalończyków: „Przycho-dzące do was wojsko nie chce czynić żadney zdobyczy; nie wiecie go oraz ambicya, lecz wspaniały zamiar położenia tamy trapiącym was rozterkom. Jeżeli w innych razach, sami sobie zostawieni, doznaliście pomyślnego skutku powszechnego zapalu, czegoż teraz nie możecie się spodziewać, przy pomocy wojska, które łączy w sobie wszystkie żywioły zwycięstwa? Obchodźcie się z francuzami, jak z waszymi braćmi, i potrzebując ich wsparcia, jak z członkami jedney rodziny, tak, aby za powrotem do Francyi, żaden z nich nie miał powodu skarczenia się na Hiszpanią. Upewniam was, iż francuzi chcą tylko oswobodzić waszego Króla, i Hiszpanów uszczęśliwić. Przejęci francuzi tym wspaniałym zamiarem, nie wdając się w wewnętrz-ną naszą konstytucyą, powrócą za *Pireneje* z zadowoleniem, jakie sprawia szlachetny naród.“

Tymczasowa junta hiszpańska otrzymała 2 miliony fran. na utrzymanie swoje, aż do czasu instalacyi w *Madrycie*.

Mieszkańcy wsi *la Junquerre* przed wyjściem swoim do *Figueras*, zabrali z sobą kamień konstytucyjny, aby go wchodzące wojsko wiary nie obaliło.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 17 kwietnia

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Miasteczko *Aligo* odparło nasamprzód trzy razy *Amarante*go, ale w końcu musiało mu bramy otworzyć. Tameczny alkad złożony został z urzędu, i z rozkazu *Amarante*go oddany pod sąd wojenny, który na niego wydał wyrok śmierci; urzędnik ten jednakże szczęśliwie uratował się ucieczką. Król ma być niezmiernie obruszony na *Amarante*go i wszystkich rokoszanów. Dnia 10 wyruszył generał *Rego* z *Mirandella*. Na widok jego, wojska *Amarante*go, składające się z 3,000 żołnierzy, poszły w rozsypkę. D. 12 połączyły się różne konstytucyjne korpusy w *Valdinogueira*. Ogółem mają 7,138 wojska liniowego i 5302 milicyi z 10 działami. Małe miasteczko *Trinidad* rozkazał generał *Rego* zapalić: ponieważ mieszkańcy opierali się jego rozkazom. D. 13 weszli konstytucjonisci do *Braganza*. Przyymowani byli uroczystie przez radę miejską. Rokoszanie cofnęli się w części do *Pedralvas*, miasteczka pogranicznego hiszpańskiego, częścią do *Rio de Onar*, *Arcleda*, *Socoias*, *Bacal* i *Val de Samos*. Generał *Rego* ścigać ich przedsięwziął nawet w razie potrzeby i do Hiszpanii. *Amarante* zabrał z publiczney kassy w *Braganza* 400,000 kruzad.

Dowódzca w *Magalzo* w d. 1 kwietnia do-

niósł rządowi co następuje: „Dziś w południe przybyli tu brygadier *Pamplora*, major, sierżant, dwóch żołnierzy z jazdy i 2ch szaserów, którzy przez rokoszanów z *Chaves*, uprowadzeni zostali do *Braganza*, a ztamtąd uszli i przez Hiszpanią wrócili ze 4 hiszpańskimi żołnierzami. Jutro udają się do głównej kwatery generała *Rego*.“

Lisbona dnia 18 kwietnia

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Tutejsza gazeta *Diario* donosi z *Braganza* pod d. 13 b. m., iż tegoż dnia weszło tam wojsko konstytucyjne. Muncypalność wysłała deputacyą do generała. Wszędzie okazano radość i patryotyczny zapal. Powstańcy zostawili w lazarecie 70 chorych z rozmaitych półków, a w cytadeli kilka wozów i dział trzyfuntowe. Jedną część powstańców udała się ku pogranicznemu miastu hiszpańskiemu *Pedralvas*, a druga stoi w *Rio de Onar*, *Aveleda*, *Socoias*, *Bacal* i *Val de Lamas*. Wojsko wychodzi na ich ściganie. Generał *Rego* ma 7,138 wojska liniowego i 5,302 milicyi.

WŁOCHY.

Od granic włoskich dnia 22 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Donoszą z *Neapolu*, iż gęsty zaduszający dym wychodzi z dwóch otworów *Wezuwiuszu*, i wysusza pobliskie winnice oraz drzewa owocowe.

Niektóre kraje europejskie korzystają bardzo z woyny między grekami i turkami przez prowadzenie handlu z nimi. W roku zeszłym zawinęło do *Alexandryi* w Egipcie 900 okrętów kupieckich, między którymi było: 10 rossyjskich, 225 angielskich, 57 francuzkich, 292 austriackich, 15 duńskich, 76 szwedzkich, 143 sardyńskich, 28 neapolitańskich i 54 hiszpańskich.

W dobrach Xiężny *Chablais*, nie daleko *Rzymu*, kopiąc, znaleziono 3 posagi, wysokie na 9 palm. Jeden wyobraża bachantkę; jest cały, lecz mierney roboty: dwa drugie wybornie wykute, jak gdyby dziś zpod dłota wyszły, mało są uszkodzone.

Gazeta Pruska Stanu zawiera z *Rzymu*: Po-dług nowego kalendarza politycznego, Rapież utrzymuje nuncyuszów w następnych krajach: a) w *Szwajcaryi Nasali*; b) w *Toskanii*, *Benvenuti*; c) w *Niderlandach* kardynał *Brancadoro*; d) w *Portugalii* *Franconi*; e) w *Bawaryi* *Cassano*; f) we *Francyi* *Macchi*; g) w *Sardynii* *Abbé Valenti*; h) w *Austrii* *Leardi*.

ANGLIA.

Londyn dnia 26 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Monarcha nasz zupełnie wyzdrowiał i dziś odprawił radę gabinetową.

Woyna hiszpańska, pisze gazeta hamburska bierze tu przewagę nad wszystkimi innemi, wewnętrznymi i zewnętrznymi przedmiotami politycznymi. Nie mówią już, ani o interessach greckich, ani o nadaniu swobod katolikom. Sprawa Hiszpanii jest zaiste z wielu miar ważną dla Anglii. Nie tylko jest uważaną za mającą wpływ, prędzey lub późniey, na utrzymanie własney naszej konstytucyi, lecz nawet ją poczytują za ważną dla stosunków naszych. Zdaje się, iż tak rząd nasz, jako też stan kupiecki, przekonują się coraz bardziej, iż neutralność, podług wyrazów gazety ministeryalney *Kurier*, wisi na włosku. Posiadłości nasze w *Indyach* zachodnich, przymierze nasze z *Portugalią*, położenie nasze względem Zjednoczonych Stanów północney *Ameryki*, tylekroć ogłaszane zasady nasze trzymania portów w zamknięciu, i prawo przetrząsania okrętów na morzu, należenie nasze do pożyczek zagranicznych, mogą nas bardziej, niż systemat nasz konstytucyjny lub polityczny, wpłatać w wojnę. Niedawno tego doświadczyliśmy. Zaraz po ogłoszeniu wypadku, który sam z siebie jest mało znaczącym, iż okręt wojenny francuzki zabrał okręt hiszpański w *Indyach* zachodnich, zaczęło się natychmiast chwiać zdanie, jakie powzięto o oświadczeniu neutralności rządu naszego i t. d.

Dnia 24 b. m. na sessyi izby wyższej, Lord *Ellenborough* wniósł, aby izba podała Królowi Jmci adres, wynurzający podziękowanie za złożone jej urzędowe pisma, dotyczące się wojny hiszpańskiej. Radził, aby w nim wyrażono żal, iż usiłowania królewskie, w celu utrzymania pokoju, zostały bezskutecznymi, i nieukontentowanie, z przyczyny rozpoczętej już wojny, oraz aby w końcu przełożono konieczność rychłego rozpoczęcia ze strony Anglii kroków nieprzyjacielskich.

Na mowę i przedstawiony ten projekt, odpowiedział minister Hrabia *Liverpool* w następujących słowach: „Ważną i do rozwiązania trudną rozstrzygnąć teraz mieli ministrowie okoliczność, czyli przy rozpoczęciu wojny między Hiszpanią a Francją, Anglia miała do niej czynnie należeć, albo pozostać neutralną. Wybrali, nareszcie neutralność, a Xiażę *Wellington* odebrał z tej przyczyny stosowne przepisy z oznajmieniem, iż *cokolwiek z tej wojny wyniknie, rząd nasz do niczego należeć nie będzie*. Co się tycze utrzymywania przez Francją na granicy hiszpańskiej kordonu obserwacyjnego, środek ten był nieodzownie dla dobra samej Francji potrzebnym, dopóki zaburzenia trwały w Hiszpanii. W r. 1808 kraj ten zupełnie w innem zostawał położeniu, niż teraz. Wtedy był połączony powszechną zgodą; dzisiaj jest rozdzielony i szarpany przez stronników i nieprzyjaciół konstytucyi. (Zawołano *sluchajcie!*) Ale inne tu jeszcze zachodzi pytanie, to jest: czy długo zachowamy pokój? Podobnie wielki naród, jak Anglia, powinien być zawsze przygotowany do wojny, a nawet i gotowość ta niekiedy staje się nieodzowną, zwłaszcza, gdy dwa kraje, jak Hiszpania i Francja, tak blisko z nami połączone, rozpoczynają nieprzyjacielskie z sobą kroki. (Tu mowca czynił uwagi w tej mierze, a potem tak daley rzekł:) Gdybyśmy nakoniec chcieli pomagać Hiszpanii, mielibyśmy poprzednio rozproszyć na morzach francuską flotę, coby nam wprawdzie poszło z ławością, i zabrać francuskie osady. Musielibyśmy wysłać na czele wojska doświadzonego wodza, jak jest naprzykład Xiażę *Wellington*, ale to wojsko nie miałoby tylko doczynienia z samem wojskiem francuskim, ale i z częścią ludu hiszpańskiego. Dla tego rząd nasz wybrał drogę neutralności. Co się zaś tycze wniesionych tu nieraz za pytań: czyli tenże rząd będzie obrońcą sprawy stronników nowego porządku rzeczy, odwołując się w odpowiedzi na wydany publicznie d. 21 lipca r. 1822 okólnik. Ktokolwiek się zastanowi nad obecnem położeniem Europy, nad zasadami konstytucyjnemi naszej ustawy, będącej pośredniczką między gminowładztwem i rządem monarchicznym, ten przyzna, iż zachowanie neutralności było koniecznem. Szczęśliwi z używania ustawy naszej, pragniemy okazać światu, iż cenić ją umiemy, a jeżeli nie chcemy sprzyjać samowolności, nie będziemy też równie walczyć za nieznające hamulca zasady. Jakże z powodu wojny hiszpańskiej wynikną skutki, nikt tego przewidzieć nie może. Kraj powinien być przygotowanym na każdy przypadek; utrzymanie atoli pokoju jest tak przynajmniej rzeczą podobną, jak rozpoczęcie przez nas wojny.“

Przy końcu posiedzenia przyjęto większością 142 kreszek przeciwko 48 wniosków Lorda *Grenville*, względem ułożenia do Króla adresu, chwaleńczego systemat rządowy i politykę Anglii za utrzymaniem neutralności.

Na wczorajszej sessyi zapytał się Lord *Holland* o myśl układu względem uchwienia traktatu familiynego między Hiszpanią a Francją. Lord *Liverpool* odpowiedział, iż układ ten tak się ma rozumieć, iż nawet obowiązuje następcę tronu, chociażby z nowej dynastyi, a zrzeczenie się wspomnianego traktatu tak przez strony hiszpańskie, jako też przez ciało prawodawcze francuskie potwierdzone zostało.

Londyn dnia 29 kwietnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

D. 26 z. m. odbyła się wielka gabinetowa rada. Podług wiadomości odebranych tu z Gibraltaru, wszystkie hiszpańskie porty zamknięte zostały d. 11 b. m. dla okrętów francuskich, austriackich, rossyjskich i pruskich.

Sławny nasz rymotworoa Lord *Byron* wyrusza do Grecyi, w celu walczenia za sprawę tego narodu.

Na giełdzie puszczone pogłoskę o pobiciu wojska francuskiego przez generała *Minę*.

Nayusilniey tu pracują nad przygotowaniami okrętów do morskiej wyprawy.

Londyn dnia 30 kwietnia.

Ponieważ że strony naszego rządu, nie nastąpiło pozwolenie na zaciąg do obcey służby, przeto nie mógł generał *Wilson*, jak myślał, dostawić korpusu ochotników hiszpanom, ale sam w towarzystwie syna Lorda *Erskina*, d. 25 b. m. do Lizbony wypłynął. (z *Gaz. Ryżk. Zuschauer*.)

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 24 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Rozgłoszona nie dawno wiadomość, jakoby janczarowie w *Stambule* wzięli następcę tronu tureckiego i osadzili w koszarach swoich, okazała się bezzasadną.

Odebrane w *Belgradzie* listy z *Seres* pod 5 kwietnia, donoszą, iż Arcy biskup i Xiażę greccy siedzą wprawdzie jeszcze w więzieniu, lecz spokójność nie została przerwana. Turcy czynią wielkie uzbrojenia w tamecznych okolicach.

Osada turecka w *Koryncie*, która się poddała grekom, i miała być sprowadzoną do Azji, złamała kapitulacyą i chciała się przerznąć do *Tessalii*. Waleczny *Odyseusz* odparł ją napowrót do *Morei*, a że *Korynt* był już w nocy greków, usiłowała więc dostać się do *Patras*. Lecz greccy, zewsząd się zebrawszy, otoczyli ją niedaleko *Vostizza*, i w pień wycięli. Tak donosi urzędowy biuletin, ogłoszony przez senat grecki.

List z wyspy *Idryi* pod d. 4 kwietnia wyraża: „Adjutantem Xiecia *Maurokordato* jest Pan *Reinech*, znakomity oficer, rodem z Pruss. Pan *Orlando*, terażniejszy wice-prezes rządu, obywatel idryjski, posiada powszechne zaufanie. Zachęcił on idryczyków, spezzyotów i ipsaryczyków, do nowych wysiłków dla oyczyzny. Uzbrajania na stałym lądzie Grecyi idą z wielkim pośpiechem. *Kolokotroni* na czele 16,000 wojska, stoi w *Napoli di Romania* i okolicach. Xiażę *Maurokordato* ma 12,000 wojska, lecz nie bardzo dobrze urządzonego. Korpus posiłkowy niemiecki w *Napoli di Romania*, i półk grecki, wywiczony na sposób europejski, zostają pod dowództwem półkownika *Gubernatti*. Grecy oddają zasłużoną pochwałę kapitanom niemieckim *Mandelslohe* i *Specht*.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Gazeta z *Vera Cruz* w Meksyku (wyraża), iż przybyli tam dwaj kommissarze hiszpańscy, dla czynienia układów z rządem meksykańskim. *Iturbide* oświadczył się z przyjaźnią dla Hiszpanii, jeśliby ci tylko kommissarze mieli listy, w którychby on Cesarzem a jego państwem za niepodległe uznaniem było. Podług naynowszych wiadomości jeszcze się on nie miał zdecydować do opuszczenia tronu; ale z kilkunastu stronnikami opuścił stolicę, i jak rozumieją, że się udał do *Yucatan*: bo ta prowincya okazuje dobre chęci dla niego. Amerykański poseł znowu opuścił *Mexyk*. (*Zusch*.)

Kurs wileński na assygnaty od dnia 8 maja rubel srebrny 3 rub 80 kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 78, stary r. 11 kop. 59, imperyal r. 36 kop. 90.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.

Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 11 Maja Roku 1823 r. s.

Kopia.

Kommissya Rządowa Woyny Królestwa Polskiego

Wzywa wszystkich byłych wojskowych Polskich, którzy otrzymali dotacye od byłego Rządu Francuzkiego na banku Medyolańskim, niegłysz Monte Napoleone, a teraz Monte Milano zwanym, którzy dotąd nikomu swoich patentow czyli brewetow, na takowe dotacye, w celu poszukiwania swoich pretensy, nie złożyli, aby też patenta czyli breweta, wraz z świadectwami życia, do Kommissyi Rządowej Woyny, przed upłynieniem przyszłego miesiąca sierpnia franco przesłali.

Dowody takowe po złożeniu w Kommissyi Rządowej Woyny, przesłane zostaną do Kommissyi Likwidacyoney, w Medyolanie ustanowionej, dla przyjęcia i wyrachowania należitości każdego Donataryusza.

Ponieważ dotacye tego rodzaju rozciągają się i na sukcesorów, przeto w razie śmierci Donataryusza, sukcesorowie ich prawni, mogą poszukiwać tej należitości, w takowym jednak razie, winni są załączyć do dowodów czyli brewetow świadectwo urzędowe, jako są niewątpliwie prawami sukcesorami tego, który otrzymał dotacyę.

Oprócz Donataryuszow, których nazwiska mogą być Kommissyi Rządowej niewiadome, obwieszczenie ściągają się szczególnie do następujących: Markowskiego, Zimmer i Zakowskiego Kapitanow, Krajewskiego Kaprala, Lisieckiego i Raczynskiego żołnierzy.

W Warszawie dnia 26 lutego 1823.

Radzca Stanu pełniący tymczasowie obowiązki Ministra Woyny Jeneral Dywizyi.
podpisano: Hauke.

W zastępstwie Dyrektora Jeneralnego, Assesor Kommissoryatu: Darewski.

Sekretarz Jeneralny Jeneral Brygady: Nowicki.

Zgodno Sekretarz A. Łazarewicz.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

1. Полевая Провиантская Коммисія Ошдѣльнаго Литовскаго Корпуса объявляетъ, что на поставку провианта для войскъ сего Корпуса въ Гродненской, Виленской и Минской Губерніяхъ, и въ Бѣлостокской Области квартирующихъ, равно и для внутреннихъ тамо въ районѣ корпуса состоящихъ, на продовольствіе съ 1го Сентября сего 1823го по 1е Генваря будущаго 1824го годовъ производиться будутъ торги въ Гродненской, Виленской и Минской Казенныхъ Палатахъ и во 2 ондѣленіи Бѣлостокскаго Обласнаго правленія предстоящаго Юля мѣсяца 13го, 16го и 17го числа, а зашѣмъ окончательныя перешоржки 18го, 19го и 20го числа тогоже Юля мѣсяца.

На сіи сроки вызывающіяся желающіе къ торгамъ съ законными залогами на сей разъ въ пашую часть противу подряда. Планъ и кондиціи, по коимъ будутъ производиться сіи торги, сущіе шѣ самыя, по копорымъ производилися уже шаковыя въ Октябрѣ мѣсяцѣ прошлаго 1822го года, и всякой желающій можетъ оныя видѣти въ Казенныхъ Палатахъ и въ Обласномъ Правленіи, равно и въ сей Коммисіи.

Военный Совѣтникъ Скребицкій.

8 класса Булаповичъ.

8 класса Качковскій.

Секретарь Гулакъ.

OGŁOSZENIE.

1 Polowa Prowiantaska Kommissya Oddzielnego Litewskiego Korpusu ogłasza, iż na dostawę proviantu dla woysk tego Korpusu w Grodzieńskiej, Wileńskiej i Minskiej Gubernii, i w Obwodzie Białostockim kwaterujących, równie i dla wewnętrznych tam w rajonie korpusu zostających, na utrzymanie od 1go septembra terażniejszego 1823 do 1 january następnego 1824 roku będą się odbywać targi w Grodzieńskiej, Wileńskiej i Minskiej Izbie Skarbowej i 2gim Oddziale Białostockiego Obwodowego Rządu, następującego miesiąca julii 13, 16 i 17 dnia a potem kończące przetargi d. 18, 19 i 20 takż miesiąca julii.

Na te terminy wzywają się życzący na targi z prawem kaucyami, na ten raz w piątej części w proporcji podradu. Plan i kondycye, podług których będą się odbywać takowe targi są te same, podług jakich odbywały się już w miesiącu oktobrzu przeszłego 1822 roku, i każdy życzący może je widzieć w Skarbowych Izbach i w Obwodowym Rządzie, również i w tej Kommissyi.

Wojenny Sowietnik Skrebiicki.

8 klasy Bułłowicz.

8 klasy Kaczkowski.

Sekretarz Hułak.

UWİADOMIENIE

O nowem dziele peryodycznem.

Od kwietnia roku terażniejszego wychodzić zacznie w Petersburgu *Dziennik sztuk pięknych*. Do układu jego należeć będą artykuły następujące:

I. *Historja sztuk*: i wyjątki z lepszych dzieł uczonych, pisanych w tym przedmiocie. Nie same tylko teoryczne i praktyczne wiadomości są dla artystow pożyteczne: znajomość historyi w powszechności, i wszczegółności historyi kunsztow, zarówno dla nich nieodzownie jest potrzebna; przez jej bowiem pośrednictwo, poznając wieki przeszłe, mogą zarówno poznawać charakterystyczne znamiona doskonałości, i prawdziwe drogi do niej wiodące.

II. *Obyczaje, obrzędy i stroje dawnych i nowych narodow*: o tych przedmiotach będzie się mówiło krótko, ale dostatecznie, tak, żeby artystom dać wyobrażenie o właściwości i guście, stosownie do czasowych i miejscowych okoliczności każdego narodu, ile cel i granice pisma peryodycznego pozwalać będą. Wiadomo, że wielcy artyści, którzy się wslawili po odrodzeniu się sztuk w Europie, nieprzebrane popełniali wykroczenia, co do zwyczajow i strojow: bahatyrowie Grecyi, i Rzymu wystawiani nie kiedy byli jak rycerze średnich wieków, albo w ubiorze wieku 15tego i 16tego.

III. *Literatura*. Krasomowstwo i poezya są pięknymi sztukami; ponieważ malują przyrodzenie, działają na duszę, poruszają serce. Wybor piękniejszych obrazow z dawnych i nowych autorow, dzieł ich rozbiory, obrazy z historyi powszechney i narodowey, rozprawy o rzeczach do sztuk należących i t. d., zajmować będą tę część dziennika.

IV. *Biografia*. W tym artykule, umieszczone będą krótkie opisy żywotow znakomitszych artystow, ludzi, którzy przysłużyli się sztukom przez znajomości i odkrycia w rzeczach starożytnych, i tych osób, które przez swą opiekę znakomicie się do dobra sztuk przyłożyły.

V. *Sztuki w Rosyi.* Wiadomości mogące posłużyć za materiały do historii sztuk w Rosyi, jako to: rzut oka na początek stopniowy, postęp i stan ich terazniejszy; ciekawsze wiadomości o dawnych i teraz żyjących artystach, starożytności krajowe i t. d. Dotąd nie było w języku rossyjskim żadnego dzieła, w którémby o tych rzeczach z należytą dokładnością traktowano. Wiadomości, które oddział ten ma obejmować, dadzą, czego się spodziewać można, ziomkom naszym i cudzoziemcom, dokładniejsze wyobrażenie, o stopniu, na jakim sztuki w Rosyi stanęły.

VI. *Krytyka.* W oddziale tym krytycznie rozbierane będą, równie dawne, jak i nowsze dzieła sztuk. Nic tak nie wykształca gustu, jak gruntowna i bezstronna krytyka dzieł sztuki: wskazując ich wartość i niedokładności, zaszczerpia rzetelne pojęcie o piękności.

VII. *Rozmaitość.* Nowiny dotyczące sztuk: wynalazki, anekdoty, wyjątki teoretyczne, wykład wyrazów technicznych, w języku sztuk używanych i t. d.

Dziennik ten wychodzić będzie w książeczkach, do 10 arkuszy obejmujących, w formacie ćwiartkowym, co dwa miesiące. Do każdej książeczki przyłączona będzie rycina. Sześć książek stanowi ciąg roczny. Pierwsza książka wyjdzie w kwietniu r. t., a ostatnia w lutym 1824. Ponieważ dziennik ten nie obejmuje w sobie takich artykułów, któreby mogły tracić na cenie swej przez niewychodzenie na początku roku, rozkład więc taki (zamiast wydawania od stycznia do grudnia), nie może mieć szkodliwego wpływu na jego porządek i osnowę.

Cena roczna 6ciu książek w Sankt-Petersburgu rubli 30, z przesyłaniem do innych miast państwa rossyjskiego r. 35 Prenumerata przyjmuje się u samego wydawcy, W. J. Hryhorowicza, mieszkającego na Wasiljewskim Ostrowie w 5tej linii w domu Kostiurowej pod N 41, w drukarni radcy kolegijskiego Grecza, w księgarniach PP. Pławilsczykowa, Slenina i innych. Z prowincyi raczą się udawać do ekspedycji gazetej pocztamtu Sankt-petersburskiego.

Numer 4ty Dziennika Wileńskiego, który wyszedł dnia 5 t. m., zawiera rzeczy następujące:

Prawo. Opisanie bibliograficzne dotąd znanych exemplarzy Statutu Litewskiego. *Mitologija:* Jana Łasickiego, polaka, o bogach żmudzinów i innych sarmatów, z łacín. przekł. Adama Rogalskiego. *Statystyka:* Rzut oka na stan rękodzielnictwa w Rosyi i na prawa dotyczące się rękodzielnictwa od XVIII wieku do 1814 r. *Historja:* Obraz państwa otomańskiego, przez Mouradzea d'Ohsson rozbiór J. Sękowskiego. *Literatura:* Jaki wpływ mają umiejętności na poezję. *Starożytność:* Opisanie dzieł sztuki i rzeczy drogich, do zbioru Kaja Werresa należących. *Poezja:* Jacek, powieść p. Józefa Masalskiego. *Małpa, bayka,* tegoż. *Leonardo i Blandyna, Ballada* z Bürgera, przekł. A. E. Odyńca. *Róża i Cień,* z włosk. p. Ark. Roszkowskiego. *Dziecię nad strumieniem, piosnka* z Szyllera. *Bayki* A. S. Motyl i Halina. *Potok.* *Architektura:* Opięknosci w budowlach przez J. Sobolewskiego. *Towarzystwa uczone:* Konkurs do katedry Chemii w Cesarskim uniwersytecie wileńskim. *Bibliografja:* Nowe dzieła polskie. *Pisma* peryodyczne rossyjskie.

Na tym numerze kończy się Tom I-szy tegoroczny, 1 mastronic liczbowanych 504, a nieliczbowanych 8, czyli razem arkuszy 32, z czego przypada na każdy miesiąc arkuszy 8. Do tegoż tomu należy tablica półarkuszowa figur rytowanych.

W e z w a n i e.

1. W dniu 14 stycznia r. b. zmarł tu w Krakowie przy ulicy Floryańskiej pod liczbą 537 W. Piotr Paweł Klemens troyga imion Koźmiński, z miejsca urodzenia niewiadomy. Gdy o sukcesorach jego dotąd nic wiedzieć nie można, którzyby byli, lub gdzieby się znajdowali, podpisany uchwałą Wysokiego Trybunału pierwszej Instancji wolnego niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i jego okręgu, pod dniem 24 stycznia r. b. Nro 200 wydaną, w moc artykułu 112 Kod. Cywil. ustanowiony pełnomocnikiem nieobecnych i z miejsca mieszkania niewiadomych sukcesorów zmarłego Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego, ma honor niniejszym uwiadomić Przesławną Publiczność, o zgonie W. Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego, wzywając jak najszybciej każdego, aby raczył donieść podpisanemu, o miejscu urodzenia s. p. Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego i jego krewnych. Wzywa oraz sukcesorów, jeżeliby się gdzie którzy znajdować mogli, aby opatrzeni w potrzebne dowody, do sukcesyi zgłaszali się w przeciągu roku, w przeciwnym bowiem razie, gdyby się nie zgłosili; spadek, stosownie do artykułu 768 Kodexu Cywil., narodowi należec będzie. Krakow d. 10 maja 1823 roku.

Wojciech Skarżyński Tryb. 1 Inst. wolnego, niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i jego okręgu Sekretarz, Kurator nieobecnych sukcesorów s. p. Piotra Pawła Klemensa Koźmińskiego.

1. W dniu 30 marca idącego roku w Gubernii Mińskiej w mieście powiatowém Stucku, z łona rodziców, rodziny i wielu prawdziwych przyjaciół, których zaskarbić umiał, po kilkadziesiąt chorobie w samym poranku życia swojego, gdyż ledwo rok 36 zaczął, Paweł Pietkiewicz Regent Graniczny i Adwokat subselektu Ptu Stuckiego przeniósł się do wieczności, że zaś po nim rozmaite pozostały papiery, których Regestr do Akt Ziemskich Ptu Stuckiego wniesionym został, uwiadomiamy się przeto tych papierów Aktorowie, ażeby dla ich odebrania i zamówienia sobie innych obrońców, jako też dla wypłacenia wyliczonych dla tegoż zeszłego Pawła Pietkiewicza należności, raczyli jak najszybciej przez się, lub przez umocowanych jawić się do miasta Stucka do W. Felixa Magnuszewskiego tamiecznego Adwokata, jako w swoim zawiadywaniu papiery złożone mającego, i W. Jana Sadkowskiego Regenta Granicz. Stłomim. do rozliczenia się przy świadectwie ocy Pawła, W. Józefa Pietkiewicza o należności z Aktorami przez plenipotencją od sukcesora, to jest, od rodzinnego zeszłego brata W. Wincentego Pietkiewicza Adwokata subselektu Wileń. na ten cel wydaną i przyznaną zobowiązanego.

Roku 1823 mca maja 8 dnia, Redakcja może umieścić do Gazet Kuryera Litew. takową awizacją poświadczam. Michał Sawicki Prezydent Ziem. Ptu Wileń. i Kawaler.

2. Na przechodzącym statku z przystani Sosienki do Królewca, jest słażawionego owsa przeszło beczek 60, który złożony na brzegu Wilii na przeciwko Arsenatu życzący kupić ogółem lub częściami, mogą zainformować się o cenie w domu kapitulnym. Kiełpsza na ulicy Bernardyńskiej pod N. 150.

Wilno dnia 11 Maja roku 1823 v. s.

Watraszewskiemu rządcy dworu Józefowi, Grynerowi kapit. w. Ross., Józefowi Buywidowi, Michałowi Abramowiczowi b. Sędz. Grodz. Telsz. i Tomaszowi Węckiewiczowi, oraz Staroz. Hirszowi Abelowiczowi, jako niemającemu ziemskiej osiadłości do drzwi Sądowych przybiłem i o terminie rozprawy przed Sąd Ziem. Telszew. taxatorsko-exdywizorski w r. 1823 miesiąca maja 10 dnia złożyć się determinowanym oznaymiłem.

Antoni Wieliczko Woźny Ptu Telsz.

Roku 1823 mca kwietnia 6 dnia. Przed Aktami Ziem. Ptu Telsz. stawając obecnie Woźny relacją niniejszą urzędownie zeznał. Przyjął, Ferdynand Oechimowski Ziem. Telsz. Powiatu Regent.

Roku 1823 mca apr. 12 d. woźny Xięstwa Zmudz. świadczę, iż tego autentycznego pozwu kopie zgodne z oryginałem w sprawie WJP. Ludwika Godlewskiego Sędz. Gran. Ptu Szaw. następnie WJP. Jerzemu i Eufrozynie Dyrnowiczom Sędz. Gran. Ptu Szawel. w Kolniskach, Janowi Strukczaszemu stryjowi, Bonifacemu synowcowi Iwanowskiemu w okolicy Mieszkiach, Grasyldzie matce, Franciszce córce z dokładem opieki Szymańskim, Tadeuszowi i Maryannie Borewiczom mał. w okolicy Mieszkiach, Nochimowi Mowszowiczowi Starozakonemu w karczmie Sukaciach w pcie Szawel. leżących w poudzielnich kopiach przed Sąd Ziem. Telsz. Exdywizorsko Taxatorski w r. 1823 mca maja 10 złożyć się mający podałem i strony o rozprawie uwiadomiłem.

Andrzej Wasilewski woźny X. Z.

Roku 1823 wypis z xiąg Grodzkich miesiąca apryla 30 dnia Powiatu Szawelskiego.

Przed aktami Grodz. Ptu Szawel stawając obecnie woźny relacją pozwu podanego urzędownie zeznał w słowa „w roku 1823 mca apr. 20 d. woźny X. Z. świadczę, iż tego autentycznego pozwu kopie zgodne z oryginałem w sprawie WJP. Ludwika Godlewskiego Sędz. Granicz. Ptu Szawel. następnie WJP. Jerzemu i Eufrozynie Dyrnowiczom Sędz. Gran. Ptu Szawel. w Kulniskach, Janowi Str. Stryjowi Bonifacemu Synowcowi Iwanowskiemu w okolicy Mieszkiach, Grasyldzie matce, Franciszce córce, z dokładem opieki Szymańskim, Tadeuszowi i Maryannie Borewiczom mał. w okolicy Mieszkiach, Nochimowi Mowszowiczowi Star. w Karczmie Sukaciach, w powiecie Szawel. leżących, w poudzielnich kopiach przed Sąd Ziemski Telszewski Exdywizorsko Taxatorski w roku 1823 mca maja 10 złożyć się mający podałem i strony o rozprawie uwiadomiłem. U tej Relacji podpis woźnego tak: Andrzej Wasilewski woźny X. Z. Jakowa relacja jest do xiąg Grodz. Szawel. zapisana, z których i ten wypis pod urzędową tegoż Sądu pieczęcią stronie potrzebującej jest wydan.

O zgodności z xięgami poświadczam Grodzki Szawel. Ptu Regent Antoni Przeciszewski.

Roku 1823 mca apryla 13 dnia. Przed Aktami Grodz. Ptu Szawel stawając obecnie Woźny relacją podanego Pozwu urzędownie zeznał. Przyjął Antoni Przeciszewski Grodz. Szawel. Regent.

Roku 1823 aprila 14 dnia. Takowy Pozew

z instancyi W. Godlewskiego wolno podać do Kuryera Litewskiego.

Jan Jankowski Sędzia Ziemski Ptu Telsz.

3 Pocztamt Litewski przez niniejsze wzywa chcących podjąć się, potrzebnych dla niego, na roczną proporcją, licząc od 1 julii roku terażniejszego, do tysiąca sążni i więcej dREW brzozowych jedno palonowych, w części olchowych i sosnowych, ażeby się, jawili do Pocztamtu, dla uskutecznienia targow, w poniżej wyrażonych terminach, i mianowicie: w dniach terażniejszego maja 15tym i 18tym a w trzecim ostatecznym dnia 22go, gdzie też dalsze warunki objawione będą, z zastrzeżeniem, iżby kżdy podeymujący się, przy objawieniu na piśmie, złożył koniecznie świadectwo o ewikcyi, która by mogła być pewną i ostateczną, bez czego nikt do targu przypuszczonym być nie może. Sekretarz Andrzej Hryń.

2. Ogłasza się prenumerata na dzieło pod tytułem: Historia początku i postępów poezyi w rozmaitych jej rodzajach napisana przez P. Brown, a na polski język przez A. J. Jurkowskiego przełożona. Dzieło to składające się z piętnastu arkuszy drukowanych przy końcu następnego miesiąca czerwca wyjdzie. Rozkład jego znajduje się w prospektach danych już Publiczności. Biletów na prenumeratę dostać można: w Wilnie przy drukarni XX. Misyonarzów i u samego wydawcy mieszkającego na Dominikańskiej ulicy pod Nr 410; w Białym Stoku u Kollegialnego Assessora, nauczyciela Matematyki w gimnazjum Adama Jurkowskiego; w Krzemieńcu u Michała Jurkowskiego, dawniej Profesora w Krakowie, dziś nauczyciela języka i Literatury greckiej w tamecznym Liceum. Wilno 1823 r. maja 5 dnia.

Przedaż domu.

2 Dwa domy murowane jeden na ulicy Subocz N. 28, drugi na zaułku ś. Kazimierskim N. 63, ze wszelkim zabudowaniem wygodnym. stajniami, wozowniami, sklepami, ogrodem dość obszernym fruktowym, oraz warzwnym z placem znacznym pod budową obu tych domów połączonych z sobą zawierającym się, na którym źródło wody najlepszej, są do sprzedania z wolnej ręki za mierną cenę. Zyczący nabyć takowe domy oba razem lub pojedynczo, raczy się udać do właścicielki onych Anny Krzyzewskiej Zamieszkałej w domu pod N. 63 na Zaułku ś. Kazimierskim.

2. Niżej podpisany ma zaszczyt donieść Szanownej Publiczności, że otrzymał z Warszawy, roboty nadworneego Jego C. K. M. fabrykanta Pana Jahnena, pantaloney o 6 oktawaach, wedle najnowszej inwencji, mahoniowe. Oglądać je można każdego czasu i o cenie dowiedzieć się w domu WJPana Sowieznika Rogalskiego na ulicy Niemieckiej. Jan Renner.

6 W domu JW. Wice-Gubernatora Hordna na Zamkowej ulicy pod N. 187, jest do sprzedania nowomodna dwumiestna karyta, drążki czteromiestne używane i sanki okute żelazem, ktoby życzył takowe widzieć i o cenie powziąć wiadomość, raczy zgłosić się do zarządzającego tym domem.

2. Drążki porządne petersburskie są do sprzedania: dowiedzieć się o nich można w stancyi Prof. Znoski w Kollegium ś. Jana.

3 Od Litewskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się. Przy odbywaniu się w tym Rządzie d. 30 kwietnia trzeciokrotnych targów, dla przedania murowanego domu szlachcica Antoniego Grzymały w mieście Wilnie na ulicy Wileńskiej pod Nrem 702 położonego, a ulegającego, na uzyskanie różnych od Grzymały pretensyj, pozostał ten dom do przetargu w 11,860 r. as. przy plenipotencji Guberskiego Sekretarza Tomaszewskiego adwokacie Sądów Wileńskich Kandydzie Grabowskim; a na przetarg naznaczony termin d. 15 teraźniejszego maja. Zatem chcący kupić ten dom zechcą przybywać na pomieniony termin do tego Rządu, gdzie i poprzednicze kondycje im objawione będą. Dnia 2 maja, 1823 roku Sowietnik Grzegorz Bielocki. Sekretarz Wierzbicki.

Arenda Stacji Rukońskiej.

Litewsko Wileński Gubernialny Rząd podaje do wiadomości, iż z powodu nieregularnego utrzymywania przez Starozakonnego Nosela, Rukońskiej pocztowej stacji, w Wileńskim powiecie położonej, tenże Nosel, stosownie do polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora, od dalszej tenuty pomienionej stacji usunięty został, i na oddanie onej życzącym przez publiczną licytacją w Izbie Skarbowej odbyć się mającą, naznaczone terminu pierwszy 25go, drugi 26go i trzeci ostatni 28go następującego miesiąca maja; a z tym życzący wziąć rzeczoną stacją, raczą w naznaczonych terminach jawnie się do Skarbowej Izby z pewnymi ewikcjami. Dat w Wilnie roku 1823go miesiąca kwietnia 30go dnia Sowietnik Ławrynowicz.

Jan Stemporzecki Gubernski Sekretarz.

5. Starozakonni Orel Chaimowicz wspólnie z swą żoną Zalką Zlotkowną Biletkinowie do mnie niżej podpisanego jako dziedzica funduszów po zesłym Józefie Chrapickim uformowali stosunek, wspierający się na śmiałej fałciendzie, albowiem dowodzili, iż od Rubina Szymiszowicza, niegdyś nieopłatnego arendarza karczmy Sorgiańskiej zesłego Chrapickiego, mają nabyte przelewem pod datą roku 1789 marca 18 na czer. zł. 20 kartkę i septembra 1 rewers w tytule assekuracji jakby na przyjęty w kopercie pod opieczętowaniem wexel od kupca Kleypeydzkiego Mora na czer. zł. 300 z zapewnieniem przez zesłego Chrapickiego albo zwrotu wexlu albo też dostawienia pieniędzy. Za życia jeszcze Chrapickiego, następnie jego żony milcząc przez kilka dawności, naprzód starozakonny Rubin a po nim starozakonni Biletkinowie po zgonie ołoyga Chrapickich dopiero do mnie żalcego zrobiono odezwę. Ponieważ zesły Chrapicki zajmując się w ciągu życia handlem, utrzymywał najporządniejsze księgi rachunkowe, do tych przejrzenia odłożyłem moję dla żydów rezolucją. Z których gdy się nieokazał najmniejszy ślad zawinienia w jakimkolwiek bądź względzie staroz. Rubinowi Szymiszowiczowi, owszem rachunek z tymże tylko jako arendarzem austeryi Sorgiańskiej wykazujący nieakuratność w opłatach arendy propinacyy, odmówiwszy skutku, na znikczemnienie tej pretensyi rozwinąłem w Ziemstwie Powiatu Kowieńskiego proces. W jakowym Sądzie w dniu 12

zacząty, a 14 apryla idącego roku zakończony, zapadł wyrok unieczemniający walutę powyższych tranzakcyow pod imieniem zesłego Józefa Chrapickiego mających nastanie. Jednak ponieważ pozwani żydzi, nieskładając u Sądu kart powyższych u siebie takowe zatrzymali; mogą przeto znikczemnione sądowie tranzakcye, komu przelać, i tym sposobem zwodząc nabywającego, mnie Delltora narazić na powtórny proces. Dla uniknienia więc w następności wszelkiego ambarasu niniejsze oświadczenie przez Gazetę do wiadomości powszechney podaję. Roku 1823 miesiąca apryla 30.

Józef Maciański.

Takową awizacją wolno drukować. Sędzia Ziemski Kowień. Szymon Kulwiec.

3 Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazaniem świadectw na pismie areztanci Grzegorz Sołtyków, Grzegorz Rumianców, Ignacy Kulikowski, Dymitr i Jan rodowego imienia swego niepamiętający, którzy na examinie powiadali sobie być włóscianami, Sołtyków orłowskiej gubernii, małarchangelskiego powiatu obywatela Xiążęcia Kurakina ze wsi tegoż nazwiska, Rumianców gubernii saratowskiej, powiatu etkarskiego z wioski Łapuchowki, obywatela koleskiego asesora Mikołaja Tyszynskiego, Kulikowski z nieprawego łoża, a Dymitr i Jan niepamiętający miejsca urodzenia swojego uznani za włóczągów i dla niesposobności do woyskowej służby odesłani do Syberyi na zaludnienie; przymioty pomienionych włóczągów: Sołtykow 2 arsz. 5½ wiersz., twarzy okrągłej pełnej, nosa miernego, oczu szarych, włosów na głowie czarnych a na wąsach i brodzie ciemnorusych lat 39, Rumiancow wzrostu 2 arsz. 3¼ wiersz., twarzy pełnej, włosów na głowie światło rusych, broda mała ruda, oczu czarnych, nosa małego, od urodzenia lat 30. Kulikowski wzrostu 2 arsz. 5½ wiersz. twarzy okrągłej, pełnej, czystej, nosa miernego, oczu karzych, włos na głowie ciemno rusy, na obu nogach ma znaki od ran; od urodzenia lat 20, Dymitr bez nazwiska, wzrostu 2 arsz 4½ wiersz., twarzy podługawey suchej, nosa miernego, oczu błękitnych, włosy na głowie wąsach i brodzie, russe, lat 30, i Jan także bez nazwiska wzrostu 2 arsz. 5½ wiersz., twarzy okrągłej, pełnej, ospowatej, nosa miernego, oczu szarych, włos na głowie czarny, mówi zajękliwie, lat 20.

Dnia 14 kwietnia 1823 roku. Sekretarz Kadca Tytularny F. Arcimowicz.

Wyjeżdżają za granicę.

3 Kowieńskiego Powiatu Wiliampolskiej Słobody obywatel Jankiel Chaimowicz Szapira z Michielem Eliokimowiczem Werszowskim Jankielem Berkowiczem Sudonem i Ickiem Owsejowiczem Bérészteynem do miast Memla i Kenigsberga na miesiąc dziesięć.

3 Kowieńskiego Powiatu Wiliampolskiej słobody obywatel Gabryel Hilelowicz Wasserdam z Mejerem Ickowiczem Sołow eyczykiem. Aronem Abelowiczem Chackelem i Leyzerem Wolfowiczem Karnasem dla uzyskania długów do miast Memla i Kenigsberga na miesiąc dziesięć.

3 Kowieński 3ciej Gildy kupiec Icyk Leybowicz Niewiażski z Abramem Lipmanowiczem Barrytem, Izraelem Zelmanowiczem Zakheymem i Abramem Matysewiczem Segalowiczem do miasta Kenigsberga z płytami towarne drzewa na miesiąc ośm.

*Wilno dnia 11 Maja Roku 1823 r. s.**P o z e w.*

3. Wedle Ukazu JEGO IMPERATOR-SKIEY MOSCI Samowładnego Całą Rossyą etc. etc. etc.

Urodzonym Stanisławowi Mackiewiczowi Regentowi Ziem. Telszew. bylemu administratorowi majątku Ławkowa, Józefowi Szwykowskiemu b. Marszał., Mikołajowi Szukszcie Prezyden., Felixowi Nowickiemu, Antoniemu Klementowi, Józefowi Woyszwilowi Sędziom, Felicyanowi Gadonowi Pisar. urzędnikom Ziem. Telszew., Leopoldowi Gorskiemu b. Mar., Józefowi Swirtunowi Prezyd., Julianowi Jankowskiemu, Janowi Kobeckiemu, Jakóbowi Mackiewiczowi, Sędziom, Antoniemu Szwykowskiemu Pisarzowi, Ziemskim Telszewskim, Stanisławowi Piłsudskiemu b. Mar., Tadeuszowi Milwidowi Sędziemu Ziem. Telszew. członkom byłym Szlacheckiey Opieki Powiatu Telszew., którzy dobra Ławkow w swoim zawiadywaniu utrzymywali, i przez administratorów od siebie ustanowionych intraty pobierali, a tém samém na się odpowiedź przyjęli. Józefowi Puzyrewskiemu Horodniczemu, i Obywatelowi miasta Telsz., Eudoxyi matce, Antoniemu Sukollektorowi, Janowi Vice-Regentowi, Napoleonowi i Artydorowi synom, Elżbiecie córce Kamińskim, po zesłym Józefie Kamińskim, pozostałym sukcesorom, Janowi Weryzie Prezyd., Zofii matce, Wiktoremu synowi, Monice córce Jakowiczom, po niegdyś Felicyanie Jakowiczu pozostałym sukcesorom, starozakonemu Ickowi Mowszowiczowi Gordymerowi, Agnieszce z Burnickich matce, Felicyannie i Zofii córkom Junowiczowey i Junowiczownom, po zesłym Kajetanie Junowiczu b. Exakt-rze Telszew. sukcesorom, Jerzemu i Eufrozynie Dyrnowiczom Sędziom Gr. Ptu Szaw. Stanisławowi i Sewerynowi Opolskim, Bogusławowi Hippowi, starozakonnemu Hirszowi Abelowiczowi, Tadeuszowi i Maryannie Borewiczom, mał. Por. woysk pol., Michałowi i Dorocie Karpińskim mał., Karolowi Frydrykowi oycu, Ferdynandowi synowi Bendkinom, Johanowi Szlemerowi, Bonifacemu i Janowi Strukczaszemu Iwanowskim, Benedyktowi i Annie Kudrewiczom małżonkom, Jerzemu Piłsudskiemu Chor. woysk pruskich, Felicyanowi Janczewskiemu, Grasyldzie matce, Franciszce córce Szymańskim, kondycyą w Mieszkiach po oycu swoim Tomaszu Szymańskim posiadającym, po zesłym Tadeuszu Pryzgincie pozostałym sukcesorom, Kalixtowi Dowsinowi Assessorowi, Jerzemu Dyrnowiczowi Sędz. Gran. Powiatu Szawel, Józefowi Swirtunowi b. Prez. Ziem. Tel., Samuelowi Bojarskiemu, Wincetemu Towtowiczowi, Józefowi Watraszewskiemu Rządcy Dworn Jozefowskiego, Elegiuszowi i Rafałowi Kownackim, Grynerowi Kap. woysk Ross., Józefowi Buywidowi, Stanisławowi Gadonowi, Kap. woysk Ross., Michałowi Abramowiczowi Sędz., Wiktoremu i Monice córce po zesłym Wincetym Nagurskim sukcesorom, starozak. Hirszowi Leybowiczowi, Nochimowi Mowszowiczowi, Michelowi Abramowi Jankielowi, Abrahamowi Hirszowiczowi, Zuskowi Jankielowiczowi. Mowszowi Hirszo-

wiczowi, Ickowi Abrahamowiczowi, Mowszowi Markowiczowi, Mendelowi Efroimowiczowi, Abrahamowi i Szmuyłe Rubinowiczom, Chaimomi Markowiczowi, Berelowi Ickowiczowi, wszystkim żydom miasteczka Ławkowa, Hirszowi Mowszowiczowi, Zelmanowi Wolfowiczowi, Orelowi Sajowiczowi, Szmuyłe Mowszowiczowi, Ickowi Welwelowiczowi, Ickowi Benjaminowi Welwelowiczowi, Szymelowi Jankielowiczowi, Berelowi Joselowiczowi, Faywiszowi Ezykowiczowi, Dawidowi Beniaszewiczowi, Gutmanowi Jankielowiczowi, Abrahamowi Jankielowiczowi, Zelikowi Leyzorowiczowi; Chaimowi Leybowiczowi, Izraelowi Meierowiczowi, Leybie Szymonowiczowi, Dawidowi Jeykowiczowi, Teodorowi Korentowskiemu, Starozak. Hirszowi Czarnemu, Tomaszowi Węckiewiczowi, pozew przed Sąd Ziemski Telszewski, wyrokiem Sądu Głównego Lit. Wileń. 2go Depart. na rozsądzenie sprawy wierzycieli do majątku Ur. Godlewskiego ubiegających się wyznaczony. W terminie Dekretem tegoż Sądu Ziemskiego Telszewskiego, dnia 10 maja 1823 r. sędzić się mający, z powództwa tegoż Ur. Ludwika Godlewskiego Sędz. Gran. Ptu. Szewel. z referencyą do oświadczenia w Ziemstwie Telszew. 1810 r. xbra 10 d. przez Ur. Ludwika Godlewskiego z poddaniem pod taxę wszelkich swoich funduszow, na satysfakcyą kredytorom uczynionego, Ukazow Zwierzchniczych; działu przez Kommissyą likwidacyyną w Ławkowie odbytego, wyroku Sądu Głównego Litewsko-Wileń. 2go Depar. exdywizyę majątku oznaczonego Godlewskiego, wskazującego, dnia 17 maja 1821 r. zapadłego, oraz ostatniego w tey sprawie Sądu Ziem. Telsz. następnego Dekretu, wszelkich obligów, dokumentow, rejestrow, i rachunków, tudzież innych dowodów wyniesiony mieniąc o to: iż składający komplet opieki szlacheckiey obżalowani Józef Szwykowski Marszałek, Mikołay Szukszta Prezyd., Felix Nowicki, Antoni Klement, Michał Woyszwilo Sędziowie, Felicyan Gadon Pisarz., Ziemscy Telszewscy, po zaskwestrowaniu przez Rządowe Zwierzchnictwo wr. 1810 7bra 9 dnia majątku Żał. Ludwika Godlewskiego, nad majątkiem Ławkowem wr. 1813 w miesiącu auguście, ustanowili administratorem, i opiekunem Obżalowanego Stanisława Mackiewicza, a ten korzystając z okoliczności, w czasie, w którym żalcy del. przyciśnięty nieszczęściem, niebył w stanie doglądania za regularnem sprawowaniem administracyi, i zaufany w pobłażaniu jurysdykcyi, której dozór majątku, przez Zwierzchność był poroczony, rozmaite na krzywdę żalującego się Delra zło-użycia dopełniał. A chociaż na mocy Ukazu Rządu Gubernińskiego Wileńskiego w mcu auguście 1818 r. wyszłego, uczyniona kalkulacya z administracyi Ławkowa; i potakowey okazała się na obżal. Mackiewiczu decessn rubli sr. 797 kop. 95¹/₂. Jednak żalcy Godlewski uważając, że ta kalkulacya, niedość akuratuńie jest uczynioną, wszedł o to z prośbą do Rządu Gubernińskiego, który Ukazem 1820 r. Xbra 20 datowanym, do ścisłego wykładowania administracyi, Kommissyą z Podkomerzego, Strapczego, i Assesora Sądu Niższego Ziem.

Telsz. ustanowił. Jakowa Kommissya w r. 1821 w miesiącu maju robiąc zleconą kalkulacyą, wykryła, że obżałowny Mackiewicz przez Szlachecką opiekę, na Administratora do Ławkowa instalowany, do dnia 21 augusta 1819 r. wybrał z tegoż Ławkowa rubli sr. 2389 kop. 79. Z tych wniosł do exakcyi rubli srebr. 1206 kop. 36. Reszta zaś rubli srebrnych 1183 kop. 43, oprócz 797 rubli kop. 93 uprzednio wyrachowanych, niewiadomo z jakich powodów u siebie zatrzymał, nad to: okazało się, że na propinacyi Ławkowskiej, acz uszczuplonej przez tegoż obżał. Mackiewicza rubli sr. 367, na młynie rubli sr. 13 kop. 50, włościanom i żydom na placach mieszkającym r. sr. 3,015 kop. 26 zarzemenentować dozwolił. Kontraktowego od żydów Ławkowskich po rubli sr. 100 corocznie pobierał. Ludzi Ławkowskich do robocizny w majątku swoim Burbiszkach używał. Propinacyą Ławkowską z rubli sr. 400 do 150 rubli na lat 3 zniżył, mieszkańca Macieja Toleykia ztaxował, do spłnienia karczmy zaiezdnej kosztującej rub. sr. 600, dopuścił. A dla uniknia odpowiedzi za tak ogromne decessa i poczynione szkody, jak świadczy Rezolucya Szlacheckiej Opieki julii 18 d. 1821 r. nastąpiła, rozmaite frymarki i kondikta na swój majątek, z żoną i dziećmi swojemi porobiwszy, swój fundusz ukrył, i majątku na odpowiedź nieoddał. Nad to Szlachecka Opieka, niewiadomo dla jakich widoków, r. 1819 dobra Ławkow zesłemu teraz już do wieczności Józefowi Kamienskiemu we władanie oddała, i ten, iak widać z kalkulacyi uczynionej, wybrawszy rubli sr. 1197 kop. 86 do kaznaczeystwa niewniósł, i takowe wszystkie przebory, decessa, i szkody w majątku Ławkowie w Opiece Szlacheckiej będącym, przez osoby, to jest obżałowanego Mackiewicza i zesłego Józefa Kamińskiego, od teyże opieki wybrane, poczynione, dotychczas bez żadney bonifikacyi, na odpowiedź obżał. Członków rzeczoney Opieki, stosownie do Ukazu Wileńskiego Guber. Rządu, pozostają. Obżał. Józef Puzyrewski Horodn. dom w Mieście Telszach z browarem, inszemi zabudowaniami, oraz sianożęcią w swe posiadanie objawwszy, ony zupełnie zdezolował, i nic bynajmniej z dochodów, z tego domu pobieranych, do kaznaczeystwa niewnosił, i dotąd niewnosi, obżał. Jan Weryha po wyexekwowaniu w r. 1812 tradycyi, wybrał rubli sr. 54 kop. 45, z tych po uzyskaniu przez Sąd Niższy Ziemski Telsz., wniesiono tylko do kaznaczeystwa rub. 30, reszta rub. 24 kop. 45 przy tymże obżał. Weryzie pozostaje. Zesły Felicyan Jakowicz, podobnie po spełnieniu w r. 1812 tradycyi, talarów bitych 57 kop. 75 wybrał, z tey ilości przez Sąd Niższy tylko rub. 36 kop. 75 do kaznaczeystwa importował, a rub. 28 kop. 35, obżałni sukcesorowie Felicyana Jakowicza, u siebie dotąd zatrzymują; zesły Józef Kamiński, także po ukończeniu tradycyi w tymże 1812 r. percypował rub. sr. 75 a tylko 60 przez Sąd Niższy do exakcyi wniosł, 15 zaś rub. przy sukcesorach onego pozostają, starozak. Icyk Mowszowicz Gordemer po spełnieniu tradycyi w r. 1820 wybrał r. sr. 389 kop. 86, i takową całą sumę u siebie zatrzymał, zesły Kajetan Junowicz, po którym teraz obżałna Agnieszka z Burnickich Junowiczowa wraz z córkami z tymże Junowiczem splodzonemi cały majątek posiada, dobra Knyławę i wieś Dar-

gaycie w powiecie Rosień. sytuowane, za wspólne pieniądze z żalcym delrem nabył, pomimo tego obżałow. Junowiczowa z sukcesorkami od znożenia długów odciąga się, nad to: w r. 1809 junii 25 d., tenże Kajetan Junowicz rub. assyg. 5,000, i 1810 r. januaryi 26 d., czer. zł. 2,120 na obligi żalującemu delrowi zawinił, oprócz tego do wielu obligów, w czasie sprawy wykryć się mających, żalcy deltor niewziąwszy pieniędzy, za Junowicza podpisał się, i jakowe do majątku tychże Junowiczów zregulowanemi być powinny, Jerzy Dyrnowicz r. 1813 maja 11 d. 25 zawinił, obżał. Stanisław Opulski wszedłszy w umowę z Bogusławem Hippem, pozwolił mu na gruncie swego majątku Powyrwicie zwanego, budować młyn, lecz tenże Hipp nie mając swym zamiarom odpowiedniego funduszu, zasięgnął u żalcego delatra kredytu, z warunkiem, iż pożyczoną sumę ratami tenże Hipp żalcemu delrowi będzie wypłacać po czém obżałny Stanisław Opulski, zawarłszy z rzeczonym Hippem drugą umowę r. 1810 februaryi 7 d., assekurował się żalcemu delrowi, aż do r. 1818 po dzień 23 apryla wypłacać po T.B. 125, po jakowem uregulowaniu rzeczy, gdy obżałny Opulski, w swém obowiązaniu się nieurzetelił, w r. 1819 8bra 19 d. w Grodzie Szawel. żalcy delat. zyskał na onym ultymarny niestanny dekret, w skutek jakowego, rzeczony młyn z ogrodami, i połową karczmy w summie T.B. 1,635 w tradycyyną possesya żalcy delat. lubo obżał, jednak takowa possesya procentowi nietylko nieodpowiadała, lecz nad to przeciwko wszelkiemu prawu, obżał. Kownaccy, podobnie przez tradycyą, pomienioną karczmę i ogrody, jak poświadcza process i obdukcya, w roku 1821 julii 21 uczynione, odebrali, nad to jeszcze gdy przez wylew wody grobla wyrwana została, reparacya oney żał. delat. rub. sr. 430 kosztowała, a przeto obżał. Stanisław i Seweryn Opulscy do zabonifikowania, tak niedoborow procentu, jako też kosztu na reparacyą grobli poniesionego, są obowiązani, obżał. Star. Hirsz Abelowicz gdy przyjął na siebie rzeczony młyn, podobnie groble wyrwaną została, naprawa jakowej chociaż do onego należała, jednak od oney odciągając się, zapowiedział żał. delat. niechęć swoją nadal utrzymywania tego młynu; zmuszony więc był żał. delat. na reperacyą tey grobli r. 30 wydatkować, także gdy się młyn podpalił na naprawę onego r. 40 i na powtórna reparacyą grobli r. sr. 10, ogółem rub. sr. 80 wyexpensował, jakowe rzeczony obżał. Star. Hirsz Abelowicz wnieść do masy majątku żał. delat. powinien, obżał. Bogusław Hipp w roku 1818 xbra 15 dnia tal. bit. 60, a podług przelewu pod dniem 21 februaryi tal. bit. 260 żał. delat. zawinił, obżał. Tadeusz i Maryanna Borewiczowie mał. porucznikowie wojsk pol. zesłemu Rochowi Godlewskiemu oycu żał. delat., w stopniu którego żalujący delat. zostaje, z dekretu oczęwistego w roku 1804 maja 4 dnia w Grodzie Szawel. zapadłego wynikłych, tal. bit. 150 na obligi zawinił z warunkiem: iż jeśliby ten oblig niebył uiszczony, wtedy rzeczony dekret do exekucyi ma być przyprowadzonym, jakoż gdy opłata pomienionej sumy nienastąpiła w moc pomienionego dekretu tradycya na kondycyi w okolicy Meszkach rozciągniętą została, po uczynieniu z tey tradycyney possesyi

przez obżał. Borewiczow expulsyi, dekretem 1816 r. 8bra 26 d. rehabicya do teyże kondycyi żałującemu delat. wskazana, po czym tegoż r. 9bra 16 dnia za expensa i procenta T.B. 267 żalcemu delat. opłacić, dokumentem obowiązali się, i onym tradycją akceptując uprosili żał. delat. pozwolema sobie w tey kondycyi mieszkać, przyrzekając od pomienioney summy procent opłacać, lecz takowego dotąd w najmniejszey części nieopłacili. Nadto: tenże obżał. Borewicz na różnocozasowe dokumenta, to jest 1816 roku nowembra 20 dnia rub. sr. 5, 1817 r. augusta 21 dnia żyta purow 2 w cenie T.B. 3, 1821 marca 7 dnia T.B. 6 i bez dokumentu 1819 r. 7bra 4 d. T.B. 15 zł. 2, 1822 januaryi 8 i 14 r. sr. 2 kop. 90 zawinił, i takowych dotychczas nieopłacił, obżał. Michał i Dorota Karpinscy małżonkowie podług dekretu Sądu Grodz. Szawel. r. 1808 julii 6 d. byli winniemi Wizyngowi summy z procentami i expensami prawnymi T. B. 111 zł. 1 i expensow zł. 150, jakowa należność przez Wizynga sukcesora, Krystyna Elarda, żał. delat. przekazaną została, na mocy więc dekretu i przelewu w r. 1810 februaryi 10 d. arzędownie wyexekwowano T.B. 62, zł. pol. 263, reszta zaś przy tychże obżał. Karpińskich pozostaje, obżał. Karol Frydryk oyciec; Ferdynand syn Bentkinowie na oblig 1808 r. marca 28 d., T. B. 620, tegoż r. apryla 14 d. T. B. 30, tegoż roku i mca 25 d. T. B. 10, tegoż roku maja 7 d. T. B. 28 kop. 30, julii 13 d. T. B. 1, rub. sr. 90 kop. 30; xbra 6 d. T. B. 100, 1819 marca 18 T. B. 90, rub. 70, tegoż roku marca 22 d. T. B. 207 rub. sr. 228 kop. 74½, tegoż roku maja 22 d. T. B. 30 rubli sr. 20, 1808 maja 4 d. z kontraktu arentownego na folwark Poszyle za rok jeden T. B. 400 zawinił, jakowe summy dekretem Sądu Ziem. Szawel. w r. 1809 julii 6 d. zapadłym przysądzonemi zostały, później z tegoż wyż pomienionego kontraktu, za dwa lata T.B. 800 zadłużyli się, i dotąd takowych należności nieopłacają, obżał. Johan Szlemer w r. 1820 apryla 3 d. T. B. 33 kop. 30 temuż żałującemu delat. zawinił i dotychczas w opłacie nieurzetelnia się, obżał. Bonifacy Iwanowski w r. 1811 w mcu 7brze T.B. 4. kop. 70, 1816 r. februaryi 28 T. B. 5, rubli sr. 6 kop. 40, udzielnie żyta purow 2, pszenicy pur 1, jęczmienia purow 2, grochu pur 1, owsa purow 2, w cenie rubli sr. 12, u żalcęgo delat. pożyczył, po którym lubo obżał. Jan Iwanowski Strukczaszy kondycję w Meszkach posiadał, jednak od zapłacenia długu pomienionego odciąga się, obżał. Benedykt i Anna Kudrewiczowi małżon. zesłemu Rochowi Godlewskiemu w r. 1781 xbra 1 d. T. B. 20, obżał. Jerzy Piłsudski 1783 r. 7bra 8 d. temuż zesłemu Rochowi Godlewskiemu T. B. 20, obżał. Felicjan Janczewski w r. 1807 februaryi 4 d. T. B. 20, zeszy już do wieczności Tomasz Szymański w stopniu którego, kondycję w Meszkach sukcesorka córka obżał. Szymańska posiada, w roku 1807 marca 22 dnia żyta purow 3, słomy kulowey kopę 1, w cenie T. B. 10, zeszy Tadeusz Pryżgint, w r. 1809 januar. 3, rubli sr. 6, po którym teraz obżałni są sukcesorami, obżałny Kalixt Dowsin Assesor r. 1809 8bra 20 d., rubli sr. 25, tegoż r. i mca 21 d., rubli 3, kop. 20, 1810 r. febr. 26, rubli ass. 30, obżał. Jerzy Dyrnowicz Sęd. Gr. Ptu Szawel, 1810 marca 11 d., T. B. 25,

obżał. Józef Swirtun 1810 r. augusta 10 d., rubli sr. 14, obżał. Samuel Boiarski 1810 r. augusta 22 d., T. B. 120, obżał. Wincenty Towtowicz 1816 r. 8bra 25 d., T. B. 15, zawinił, obżał. Józef Watraszewski, 1809 r. maja 15 rubli sr. 73, zesłemu Kaletanowi Junowiczowi zadłużył się, iakowa summa od tegoż Junowicza żalmu delwi przekazaną została, zeszy Wacław Kownacki Pisarz 1820 r. maja 15 dnia, za obligiem rubli sr. 60, długu zaciągnął, i takowego successorowie iego obżałni Elegiusz, i Rafał Kownaccy dotychczas nieopłacają, obłny Griner w r. 1821 Junii 5 d. T. B. 9 obżał., Józef Buywid 1821 r. febr. 25 T. B. 6, kop. 15, obżał. Stanisław Gadon podług oświadczenia w r. 1810 8bra 10, w Ziem. Tel. zapisanego rub. sr. 32, zł. 3, podobnie podług tegoż oświadczenia, obżał. Abramowicz rub. sr. 90, zł. 2, za rewersami później utracie uległymi, zadłużyli się, i w oddaniu ani summ, ani procentow nieuiszczają się, po sprzedaniu majątku Ławkowa zesłemu teraz Wincentemu Nagurskiemu, w r. 1809 zostawiono u niego na gruncie w lokacyi owsa purow 100, z których podług świadectwa Plebana Ławkow, tylko 20 purow tenże Nagurski wydał, a reszta 80 purow. przy obżałnych tegoż Nagurskiego Successorach, dotąd pozostaje, obłny Hirsz Eyzikowicz 1806 r. januaryi 3 d. T. B. 2, rub. 6 kop. 30, tegoż roku 8bra 12 T. B. 10 żalcemu delat., a zaś w roku 1807 marca 7 d. W. Bucwiczowi T. B. 40 i rubel 1 zadłużył, jakowa summa w r. 1809 junii 15 d. żalcemu delatorowi przelaną została, obżał. Michel Abram w roku 1808 rub. sr. 13, obżał. Jankiel Hirszowicz w r. 1807 xbra 18 d. czer. zł. 46, T. B. 119, rub. 1 kop. 20, 1808 r. februaryi 16 d. T. B. 200, tegoż roku marca 13 d. T. B. 130, obżał. Zuzsko Jankielowicz 1781 r. decembra 8 d. TBch 40, obżał. Mowsza Hirszowicz 1795 r. w mcu decembrze TBch 12, obżał. Icek Abramowicz 1798 r. zesłemu Rochowi Godlewskiemu TBch 32, obżał. Mowsza Markowicz 1798 apryla 18 temuż zesłemu Rochowi Godlewskiemu TBch 90, obżał. Mendel Efroimowicz 1801 r. apryla 29 dnia temuż Rochowi Godlewskiemu TBch 28, obżałni Abraham i Szmuyło Rubinowiczowie w roku 1801 maja 23 d. TBch 40, obżał. Chaim Markowicz w r. 1805 marca 7 d. temuż Rochowi Godlewskiemu TBch 20, tenże obżałow. Chaim Markowicz i obżał. Mejer Icykowicz 1808 r. maja 5 d. TBch 60. żydzi ławkowscy podług świadectwa kahału Telszew. w r. 1805 xbra 30 podatku za nich opłaconego rub. sr. 66 kop. 24, obżał. Hirsz Mowszowicz w r. 1806 apryla 16 d. TBch 100, w r. 1807 februaryi 4 d. podobnie TBch 100, obżał. Zelman Wolfowicz w r. 1806 apryla 16 d. TBch 10, obżałni Orel Sajowicz i Szmuyło Mowszowicz w r. 1806 augusta 12 d. TBch 25, ciż w r. 1807 maja 5 d. T. B. 5, ciż 1809 r. 7bra 1 d. TBch 30, tenże obżał. Szmuyło Mowszowicz 1807 r. februaryi 1 d. TBch 10, obżał. Icyk Welwelowicz w roku 1806 7bra 10 dnia TBch 20, udzielnie wedle rejestru przy komportacyi złożonego TBch 6, obżałni Icyk Benjamin Welwelowicz i Szymel Jankielowicz 1807 r. w mcu decembrze r. sr. 54, obżał. Berel Joselowicz w r. 1807 apryla 20 d. TBch 250, obżał. Faywisz Eyzikowicz, w r. 1807 apryla 23 d. TBch 220, tenże 1808 apryla 19 Ur. Johannie Godlewskiej matce żalcęy delat. czer. zł.

19, obzał. Dawid Beniaszowicz w r. 1807 7bra 18 TBCh 300, obzał. Gutman Jankielowicz w r. 1807 7bra 24 d. TBCh 27, obżalaj Abram Jankielowicz w r. 1807 9bra 4 d. TBCh 150, obzał. Zelik Leyzorowicz w r. 1808 xbra 1 d. TBCh 100, tenże 1810 r. xbra 9 d. TBCh 10, Nochim Mowszowicz TBCh 388, obzał. Chaim Leybowicz w r. 1809 apryla 15 d. TBCh 20, obzał. Izrael Mejerowicz, w r. 1810 7bra 28 TBCh 10, obzał. Leyba Szymonowicz w r. 1819 7bra 14 d. TBCh 10, rub. sr. 2 kop. 99, obzał. Dawid Icykowicz w r. 1811 apryla 20 d. TBCh 79, obzał. Teodor Korentowski podług rejestru przy komportacji złożonego, w r. 1807 februaryi 5 d. TBCh 9, obzał. Hirszy Czarny podług tegoż rejestru, tegoż roku febr. 12 d. TBCh 5, obzał. Tomasz Węckiewicz podług tegoż rejestru, za utrzymywanie szynku w karczmie Kolniańskiej, od d. 27 januar. po dzień 27 apryla 1810 roku rub. sr. 71 kop. 82, żalcemu delat. zawinili, i w swych długach tak kapitałnych, jako też procentowych, żaden z wyż. pomienionych obzał. nieurzetelniają się, żalcy zaś delat. podawszy cały swój majątek pod taxę i exdywizyą, gdy dekretem Sądu Ziem. Telszew. w roku niniejszym 1823 dnia mca zapadłym; do wykrycia całego swojego funduszu pod karami sprzeciwieństwa jest obowiązany. Przeto rzeczony fundusz u wyż. obzał. dłużników znajdujący się, wyszczególniwszy żal. delat. idąc do Sądu prosi, z administracyi majątku Ławkowa, kalkulacyi, weryfikacyi uczynienia, wszelkie wybory, decessa i szkody w tym majątku poczynione, w moc Ukazu z Wileńskiego Gubernskiego Rządu wysłanego, na Członkach Szlacheckiej Opieki zasądzenia. Wyż. pomienione summy, i rozmaite należności, na majątkach poszczególnionych debitorów gdziekolwiek znajdujących się z procentami i expensami prawnymi zadecydowania, i na takowym funduszu wierzycieli żal. delat. ukollokowania, i tego postanowienia co czasu sprawy dowiedzionem będzie. Pisan 1823 r. marca 9 dnia. Na pozw. Ziemski Powiatu Telszewskiego.

Roku 1823 mca marca 22 dnia. Woźny świadczę iż tego pozwu kopie zgodne z autentyką w sprawie W. JP. Ludwika Godlewskiego Sędziego Granicz. Szawel. jedną 22 WW. JPP. Eligiuszowi Prezyd. Ziem. Szawel., Rafałowi Sędz. Granicz., Kownackiemu w Pcie Rosień. w dobrach Janowdowie, 2gą 26 dnia W. JP. Agnieszce matce Felicjannie i Zofii córkom Junowiczowej i Junowiczównom sukcesorkom zeszłego Kajetana Junowicza Skarbnego, w dobrach Knyławie w Pcie Rosień. przed Sąd Ziem. Telszew. taxatorsko-exdywizorski w r. 1823 maja 10 złożyć się determinowanym podalem i o terminie rozprawy oznaymiłem.

Antoni Wieliczko Woźny Ptu Telszew.

Roku 1823 miesiąca marca 27 dnia przed Aktami Grodz. Ptu Rosień. stawając obecnie Woźny relacyą podanego pozwu urzędownie zeznał, i że jest w księdze zapisane Świadcze Grodzki Ptu Rosieńskiego Regent.

Wincenty Dowiat.

Roku 1823 miesiąca marca 31 dnia. Woźny świadczę, iż tego autentycznego pozwu kopie zgodne w sprawie JW. Ludwika Godlewskiego Sędziego Gran. Ptu Szawel. oczewisto w ręce: 1dną marca 20 WJPanu Stanisławowi Mackiewiczowi Regentowi Ziem. Telsz. w dobrach Bur-

biszkach. 2gą eor. JW. Józefowi Szwykowskiemu b. Marsz. w dobrach Taurowie. 3cią 30 dnia WJPanu Mikołajowi Szukszcie Prezydentowi w dobrach Luboszysskach. 4tą 15 dnia WJPanu Felixowi Nowickiemu w dobrach Gadonowie. 5tą 16 dnia WJPanu Antoniemu Klementowi w mieście Telszach. 6tą 29 dnia WJPanu Józefowi Woyszwilowi w dobrach Gomalach Sędziom. 7mą 25 dnia WJPanu Felicyanowi Gadonowi Pisarzowi, Urzędnikom Ziemskim Telszewskim w dobrach Siadach. 8mą 13 dnia JW. Leopoldowi Gorskiemu b. M. w dobrach Sałantach 9tą 12 dnia WJPanu Józefowi Swirtunowi Prezydentowi w dobrach Jazdayciach. 10tą 16 dnia WJP. Julianowi Jankowskiemu w dobrach Surokach, 11tą 17 dnia WJP. Janowi Kobeckiemu w dobrach Raymiach. 12tą 16 dnia WJPanu Jakubowi Mackiewiczowi w mieście Telszach Sędziom. 13tą 20 dnia WJPanu Antoniemu Szwykowskiemu Pisarzowi Ziemskiemu Telsz. w dobrach Żoranach. 14tą 31 dnia JW. Stanisławowi Piłsuckiemu b. Mars. w dobrach Braktanach; 15. 30 dnia WJPanu Tadeuszowi Mikoidowi Sędziemu Ziem. Telsz.; członkom byłym Szlacheckiej Opieki Ptu Telszewskiego. 16tą 16 dnia WJPanu Józefowi Puzyrewskiemu Horodniczemu w mieście Telszach. 17tą eor. WJPP. Eudoxii matce, Antoniemu Sukollektorowi, Janowi Regentowi Napoleonowi i Artidenowi synowi oraz Elżbiecie córce Kamińskim w Mieście Telszach. 18tą 31 dnia WJPanu Janowi Weryzie Prezydentowi w dobrach Wyszwanach. 19tą 21 dnia WJPanom matce Wiktoremu synowi Monice córce Jakowiczom w dobrach Mieczayciach. 20tą 16 dnia Starozakonnemu Ickowi Mowszowiczowi Gordonowi w mieście Telszach. 21szą 15 dnia Stanisławowi Gadonowi kapitanowi woysk ross w dobrach Siadach. 22rą 21 dnia WJPanu Wiktoremu synowi Monice córce Nagórskim w dobrach Wabalach. 23cią 21 dnia Star. Hirszowi Leybowiczowi, Michelowi Abramowi Jankielowi Abramowiczowi, Hirszowiczowi Zuskowi. Jankielowiczowi Mowszowi, Hirszowiczowi Icykowi Abramowiczowi, Mowszowi Markowiczowi, Mędelowi Eufroimowiczowi Abramowi i Szmuyłe Rubinowiczom; Chaimowi Markowiczowi, Berelowi Ickowiczowi Hirszowi Mowszowiczowi, Zelmanowi Wólfowiczowi, Orelowi Sajowiczowi, Szmuyłe Mowszowiczowi, Icykowi Welwelowiczowi, Icykowi Benjaminowi Welwelowiczowi, Szymelowi Jankielowiczowi Berelowi, Josielowiczowi Faywiszowi Ezykowiczowi Dawidowi Beniaszewiczowi, Gutmanowi Jankielowiczowi, Abrahamowi Jankielowiczowi, Zerkowi Leyzerowiczowi, Chaimowi Leybowiczowi, Izraelowi Mejerowiczowi, Leybie Szymonowiczowi, Dawidowi Icykowiczowi, Hirszowi Czarnemu, oraz włościaninowi Teodorowi Kornetowskiemu w majątku Ławkowie, wszystkim w Pcie Telszew. podalem, udzielnie 24tą 16 dnia JPP. Stanisławowi i Sewerynowi Opolskim w Mieście Telszach, a zaś 25tą tegoż miesiąca 5o d., Bogusławowi Hippowi, Karolowi Frydrychowi oycu, Ferdynandowi, synowi, Benkinom, Johanowi Szlemerowi, JP. Bonifacemu i Janowi Strukezaszemu Iwanowskim, JP. Benedyktowi i Annie Kudrewiczom małżonkom, JP. Jerzemu Piłsudskiemu Porucz. woysk Pruskich, Felicyanowi Janczewskiemu sukcesorom pozostałym zeszłego Tadeusza Pryzginta, JP. Kalixtowi Dowzinowi b. Asses., Samuelowi Bojarskiemu, Wincentemu Towtowiczowi, Józefowi Watraszewskiemu